

LA NOVA TRALLA 5.

Redacció i Administració
Carrer Àmpol, 40, pral.

Sortirà 'ls Dijous

Volém la llengüa catalana ab caràcter oficial i que catalans sian tots els que á Catalunya desempenyen càrrecs publics; volém catalans sian els jutges i magistrats i que á Catalunya 's fallin en àltima instància 'ls plets i causes, volém ser àrbitres de nostra administració, volém...

(Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Volem viurer

FORA CARETES

S'ha conjuminat en contra nostra, una conxorra asquerosa, repugnant, despreciable.

Els eterns enemics de la veritat, judeus de tots els apostolats, els apòstoles de totes les doctrines, els lapses i relapses en les tenebroses ombres de llurs conciències, forjan projectes diabolics contra LA NOVA TRALLA.

Tasca inútil, empresa xarca.

VOLEM VIURER. No morirém perque la nostra existència es indispensable per arrencar caretes i fuetejar als enganya-pobles, pescadors d'actes.

I á pesar de tot i en contra de tot, de reixes endins ó de portes enfora, ab la paraula ó ab la ploma, ab la forsa de la veritat i l'impuls de la raó triomfarém de tots els nostres enemics.

"LA NOVA TRALLA" NO MORIRÁ, perquè l'esperit que l'informa i l'ideal que l'hi dona vida, tenen arrels fondíssimes en la consciència catalana.

VOLEM VIURER I VIURÉM, PESI Á QUI PESI.

Are no son els Pons Pilats de la Roma dominadora els qu'ens perseguiren, son els rabins de la nostra causa, son els faritzens de la nostra religió els qui han fet pacte ab els enemics de la terra pera crucificarnos després d' havernos fet sofrir una passió cruenta.

Empró, totes les calumnies, totes les insidies i totes les baixes passions s'escabellaran al topar ab la nostra honradesa política, i nostre amor á la veritat i'l nostre patriotisme.

No volém promouer dissidencies ni aixecar capelletes. Sostenim el criteri de noble i honrada intrançigència qu'ha'sigut sempre la norma de la nostra vida política, sense abdicacions i sposats á tota mena de sacrificis.

Per aixó'ns perseguixen i ns emprenen.

La solidaritat que nosaltres volém es una solidaritat ben catalana, una veritable unió dels fills d'aqueixa terra encaminada exclusivament á la revindicació de la nostra personalitat. Aquí acaba la seva missió. No va mes enllà de Catalunya.

Lo que no farem mai, perque tenim vergonya, es amistansarnos com impudica bordejera, ab els qu'ahir anaben de brasset ab el fusellador d'en Rizal, martir de les lluitants filipines i avui viuen ab innoble contuberni ab els partidaris del *último hombre y la última peseta*.

No mes al Poble 'ns devém i al Poble donarem explicació de la nostra conducta, quant comencém á censurar la dels altres.

"LA NOVA TRALLA" ESTÀ DISPOSADA A CANTAR MOLTES VERITATS I A DIR COSES MOLT GROSSES.

¡Prepareuvs, farsants i traidors á compaixier davant del Tribunal de la opinió pública, que quant tingüem mes lluvertat qu'are, comensarem de ferm aquesta obra de sanejament polític.

Exigirém que surtiu á la llum del sol els febles, els cobarts i els traidors que volen acabar ab nosaltres. ¡Catalans honrats!— Aquí v'á'l nostre crit: ¡Fora caretes!

LA REDACCIÓ.

NOSTRE GUARDIA URBANA

—Tu, Gutierrez, ¿como van á imponerse á la gente si veo que no usan armas urbanas?
—Siendo urbanos debe bastarles la urbanidad.

AL PÚBLIC

Verament estém de dissort.

Dos vegades sortirem avants d'aquesta, i totes dues forem denunciats.

Si quicun ens pregunta les causes ó motius de les denuncies, tindrem de respondre ab tota sinceritat que les ignorem perque fins exprememtnos el cervell, pera capirlas, no podem pas atinarli.

Tenim de fer constar ab veu molt alta, que no sols havem repassat tot el contingut dels dos derrers (y primers) noms, no trovant en cap dels escrits i dibuixos que contenen materia penable de cap classe, sinó que ja al rebrer los corresponents escrits i disposar la publicació dels mateixos, lo nostre Director, creu ab la plena convicció de que tot lo manat insertá era lícit, i perfectament amparat per la llei, apesar de lo molt prim que filia i obliga als escriptors á que *prim filin*, aquets ukase que per mal nom s'anomena lley de jurisdiccions.

Creyem tindre tots el redactors, i te inductablement nostre Director, coneixements bastants i medis sobrers, pera dir tot quant polfticamente i ab honrada enteresa, convinga i vulla dirse, sens faltar á les conveniences socials ni á la dignitat personal de ningú, i sortejan tots els perills imminentis á que convida i atrau, la suspicacia extremada que campeja en la redacció del ukase avants nomenat.

Per això sostenim un cop mes, que ni are ni avants sabem, ni saberem veure materia penable en cap dels treballs insertats en nos tres dos noms primers.

Mes en contra de nostra honrada convicció, s'ens acusa de injurias al exèrcit, si no comprenquerem mal, per nostre primer nombre, i d'atacs, á la patria, per l'article "Amor patri", de nostre nombre, precedent; article, per cert, que's rebé per correu; degut á quina circunstancia, llegí i rellegí varies vegades, avants el Director no's decidí a publicarlo; de manera que al acordar la publicació, fou després d'un detingut exàmen de conciencia, i per lo plé convenciment d'esser el treball inofensiu.

Ara com ara, van seguitant les dagues causes; la primera, per la jurisdicció militar, i la segona per la ordinaria, ó jurisdicció civil, i si no fos per lo greu dolor que'ncausa l'empresonament en que per la jurisdicció militar tenim a nostra Director en Manel Feliu i al altra company nostra, en Arístides Dañans, per lo que respecta al resultat definitiu d'abdos processos, es-

taríam ben tranquil·ls, segurs de que cap responsabilitat pot exigirse a nostres estimats companys, doncs no havent tingut intenció de delinquir, no pot considerarsels delincuentes, malgrat tota la draconiana intenció de la llei, que per lo mateix que no la feren els quins tenen d'aplicarla, es d'esperar qu'obrant ab imparcialitat, sabrán fer justicia, despallantse de tota mena de prejudicis, incompatibles ab l'augusta missió del judicant, quis-cúna sigui la roba que vesteixi, en representació de l'autoritat que exerceix.

Y mentrestant esperem l'hora de veure confirmades ó fallides nostres esperances, ens anirem a trevallar en nostra tasca l'amor immens que sentim per Catalunya, i que 'ns fa trevallar per las reivindicacions, ab fé i entusiasme.

Clar i Català

Per mes que's digui de que'n Rusiñol ha donat una bofetada a n'el públic madrileny, es una veritable mentida. Ha sigut aquest que, sols per esser l'obra *La Mare* d'un escriptor català l'han reventat pel excusiu desitj de fer trontollar una fama: encar que resulta completament inútil l'esbranida donada pels d'allí dalt. Tothom sab qu'en Rusiñol es un gran autor, i a pesar de les insignificantes deficiencias, escriu notablement pel públic. Mes els madrilenys envejosos de veure nostres literats triomfar arreu pels teatres castellans, idearen illogar gent, fent demostracions de desagrado; i no creient prou encare, el truts de critics embusteros, acordaren reventar la traducció d'aquella producció qu'en català mereix l'unanim aplaudiment del públic, sincer.

La tal infelissa manegada, feta per ximples com en *Miquis*, critic de *El Nuevo Mundo*, periòdic de les eternes besties informàtiques com narratives, i demés goçets de dents corcades per la rabi, han fet una palpable demostració d'oblit, vers aquell literat que mereix mes respecte del que pugui imaginarse aquesta quadrigüilla de embrutadors de paper.

Lo que s'ha fet, ha sigut donar una bofetada als escriptors de Catalunya, habentse aplegat l'estol de cors morbosos, per aterrar totes aquelles obres que deriven d'escriptors catalans. (La barra en exès)

Una tòcica aprobació per part del públic ha acceptat el pensament dels nens, i ha deixat de assistir a n'el teatre de la Princesa, deixant en solitut esglaiadora el coliseu madrileny.

Disgustat l'autor de *L'alegria que passa*, de l'informativitat d'aquells falsos homes, ha retirat l'obra dels cartells ab greu disgust d'haver conegut sense emboirament de cap men la gent ab que tractava.

Aixis es que'n Guimerá, l'Iglesias, en Gual, en Creuhe i demés qu'exportan llurs obres a n'els teatres castellans, ja saben lo que's hi pertoca, si tenen dignitat. No presentar-se a n'aquell públic barroc, i deixar que's fassin obres dels seus autors: d'aquests plagiaris i traductors, que quan els rebrot un exit, es que han remembrat tèxtes purament franceses o alemanyes.

**

Mes are havem de dir una cosa al públic català a n'aquest públic qu'estima el verdader art, i la dignitat, mes que altra cosa, de Catalunya.

Quan els cartells d'un teatre anuncien una estrena de gent d'allí dalt, sia del autor que's vulga, quan sols ens envien bruticies sense engruna d'art, corrompen el lligament del bon gust, pervenint ab llurs asquerositats el nostre públic bon xic degenerat, mercés a l'exportació de *Gatitas*, *Trompeteras*, *Todos somos unos* y altres benabenies per l'estil... llavors, tindriam de deixarlos, sols, qu'es la mellor reventada.

¿Aquesta corrent exòtica a qui's deu? La brutalitat de totes les artis'n l'han portada els madri-

lenys ab tots els gènres: després de la desinumana corrida de toros, nomenada festa nacional ens introduceixen aquesta plaga exòtica d'obres inmorals que'l bonatxerisme va acceptar al bon principi, sense sapiguer que mes tard voldria imparsos devan l'intelectualitat que anà allà a llurs terres corques a posalshi mel entre llavis.

Cal doncs manifestar que hem rebut una bofetada, i que aquesta no ha d'esser oblidada. La veritable honra catalana ns obliga a rebujar d'avuy en devan, tota la currú d'obres que fan ante sala a les administracions d'empreses teatrals de Barcelona.

¡N'estém cansats per ja mes, volém esser exigents, i escupir a totes les xavacanades d'aquells home sense conciencia, i d'obrat asquerosament, sense rastre ni vergonya.

EMILI GRAELLS CASTELLIS

Horroroso suceso acaecido en la ciudad de Barcelona

De l'informació *Liberal*.

Al enterarnos del acontecimiento que tanto preocupaba á la opinión, por uno de nuestros reporters, no pudimos menos que mandar nuestro delegado especial, el mismo que informó el Mitín de Badalona, el ramo subversivo, la casa del crimen y que está siempre dispuesto á velar por todas las integridades.

La dificultad de hallar un automóvil dispuesto á una veloz máquina, nos hizo tomar un humilde *meto* sin hacer caso de los ensordecedores clamores que por todas partes levantaba y de la larga comitiva de perros y chiquillos que la seguían. Nuestro propósito era llegar sin pérdida de tiempo para satisfacer la general curiosidad de todos los amados lectores.

Por fin llegamos al lugar del suceso.

Primeras impresiones

Era una fría noche del mes de Diciembre, y sin embargo... llovia. Aquí y allá, parejas misteriosas cobijadas en sendos paraguas comentando silenciosamente los sucesos. Nos acercamos á ellas y nuestra presencia imponía freno á sus palabras misteriosas. ¿Formarían parte del complot? ¿Estaban involucrados en los sucesos? La zozobra penetró en nuestros espíritus y el agua que caía lentamente ponía freno á nuestros entusiasmos. Un maldito can, atravesó bruscamente la escena, llenando de pánico á los vecinos sus alaridos persiguiendo á un respetable compañero suyo, infundieron terror en los circunstantes. Los semblantes se tornaron cadávericos y las piernas vibraron de terror. Con la tranquilidad del que desempeña una noble misión nos internamos por la calle, llegando hasta un aristocrata coche que permanecía detenido junto á una puerta.

Antecedentes

El amable cochero habló con nosotros. He aquí en el interviuw un espacioso piso de la calle, vivía hacia pocas semanas una elegante joven, la hermosa señorita L. N. T., cuyos devotos allegados y fervientes admiradores, se empeñaron en presentarla en sociedad, contra el parecer de sus tutores guardianes, empeñados en que no saliera á la calle á lucir sus gracias y donaires, temerosos de que arrastrara á la ciudad entera. La gentil doncella creyendo no hacer mal á nadie, salió por vez primera signiéndola por todas partes, generales exclamaciones de admiración, por su belleza y lozanía. La corrió creció, y malas lenguas aseguran que en

pago de su indiscutible éxito, fueron reducidos á triste clausura sus propies allegados.

El hecho

Tranquila por el cumplimiento de su deber llamó á varias puertas implorando clemencia. Fué inútil... Ella erguida y serena, se lanzó de nuevo á la calle aguardando esta vez que las sombras que velaban á la ciudad cubrieran su gallardo porte. Dejó sus galas y cruzaba las avenidas alborotando á los transeuntes con su tipo y esbeltez.

Se paseaba por las grandes vías, por los espaciosos bulevares, las animadas ramblas y aviadas plazas... Todo el pueblo la hacía paso descubriendose respetuosamente á su encuentro. Tan agraciada era L. N. T.

Inesperado

Al regresar á sus lares, satisfecha de su campaña y con el corazón lacerado por el recuerdo de sus próximos allegados, se desnudó pausada... quietamente y se durmió con el sueño del justo. Al dar en la vecina torre del campanario el primer toque de la media noche despertó sobresaltada.

Llamaban con impetu á su puerta.. una... dos veces.

L. N. T. abre sobresaltada á los que llaman.

Abierta la puerta y encendidas gloriosamente las luces instalaciones eléctricas, dióse acceso á distinguídos caballeros que con aire tacitorio acudían en cumplimiento de elevados mandatos.

Recorrieron atentamente las dependencias de la casa sin hallar indicio alguno de las acusaciones fulminadas. Una fría barrina que yacía ignorada entre una balumba de papeles, pasó á manos de los visitantes.

Dos tratantes de melones que aguardaban cerca la casa la contemplaron con ojos codiciosos, deseándola para utilizarla en sus faenas.

La multitud

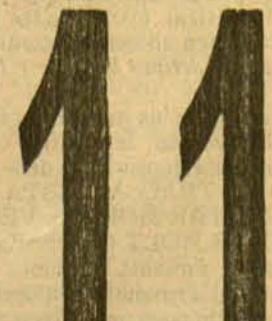
Los vecinos de la casa continuaban durmiendo... á lo lejos se oían los ronquidos de algún trasnochador que á lo más se encontraba en el primer sueño y por ende el más fuerte. Las parejas se disolvieron... el cochero fustigó el látigo y los caballos golpeando el adoquinado, se alejaron precipitadamente... el reporter, con sus notas taquigráficas huía á buscar remedio para el calado de sus huesos. Porqué era una noche del mes de Diciembre, y sin embargo... llovia.

La donzella incólume

Anotando en su carnet la 2.ª de abono, contempla ávidamente con sus ojos brillantes y seductores la grande hoja del calendario:

DICIEMBRE

Luna nueva el 4. — Cuarto creciente el 12.
Sol: Sale 7 h. 16 m. — Se pone 16 h. 31.

1907. — Sale el 3.º número de LA NOVA TRALLA, ya dos veces denunciada.

Miércoles

345 | Stos. Dámaso p. y cf.; Eustaquio m. | 20

De com el peix petit se menja al gros

Va de cuento

L'antiga península Escaroliada era comandada per un Rei ferm de voluntat i conciencia recta, però feble corporalment a causa dels vuitanta i pico d'anys que portava al demunt del cap, a més de la corona. I com que les persones desde l'terrasssa fins al Rei, segueixen al mateix destí, ocorrègué que arribà l'hora de que el Rei de les Escaroliades va tocar-li deixar aquet mon. Coneixent que anava a morir-se i agradantli deixar la coses ben arranjades, va fer testament, deixan al fill gran propietari de la península, fora un petit angul de terra que avansava cap el mar, com si's volgués reposar dels rics dominis, del qual va ferne donació al fill petit, com a privilegi extraordinari. Després va cridar als dos fills i dirigintse al gran digné aixís: «Te deixo hereu d'un regne explendorós. Trevala sempre com he fet jo, per conservarlo qu'à voltes el peix petit se menja al gros.

Dit això, va mirar expressiu al fill petit, sense poguer dir-li res, morint resignat, després del darrer badall, dels tres que va fer magestuosament, tal com pertocava a una persona d'alta reialesa.

L'hereu de la Corona, de natural orgullós, com si li manqués temps, va apresarse a ferse coronar explendorosament; mentres el seu germà, humil i treballador, se despedia entristit d'aquell Reigne aont havia passat l'infantesa, per anar a establir-se al seu petit domini, perdut en un recó de la península.

Varen passar dies i el germà gran s'aborria en els grans dominis, abandonat a les seves forces, sense que 'ls dirigís. Necesitava festeres per treures l'ensopiment, i va pensar cercar dona per compartir el Trono. Les noces del Rei ab una Princesa, tingueren lloc; durant tres mesos les festeres, varen aixugar completament les arques de l'hisenda pública.

Per altra banda, el germà petit, possesionat del petit Reialme, va organizarlo, estudiant totes les necessitats dels pobladors; i quan ho tingué tot per bon camí, a les hores pensà en cercar mulier. I va casar-se amb una dona sense cap títol, però treballadora i intel·ligent.

Va passar algú temps, i el germà gran passava els dies contemplant les motllures dels sostres del palau o els arbres del jardí, mentre el poble, endogalat pels impostos ab que cada dia se l'carregava, per poguer mantenir l'explendor del Trono, moria de gana o fugia cercant la vida en altres terres, molts d'ells en el Reialme del germà petit. Aquest Reialme creixia mes cada dia, comanat per la prudència del Rei que no's desdenyava d'acuir els concells dels més humils vasalls. I si be l'terreny era petit, prompte va ferse respectable devant de les altres nacions, al contrari del Reine del germà gran qu'era l'escarni de tot el mon.

Així varen anar escorrentse 'ls anys, fins a la mort dels dos germans; deixant el gran com hereu al seu fill Florentí, un minyó si cap més orgullós i vago que l' seu pare, un Rey ferm i un poble incivil i corromput; al temps que 'n Ricard, fill del germà petit, s'arrelà en el migrat però explendorós sejal del seu pare, disposat a seguir en tot el seu exemple.

En Florentí apesar de tenir un Reine gran, en quan a terreny, envejava i odiava desde l' fons del cor a ne l' seu cosí Ricard. No volia compendre com signent ell amo de quasi tota la península, fos un Rei miserabile, despectuat de tothom, mentres en Ricard, ab el seu migrat Estat, era ben considerat per tot arreu.

Aquest odi va germinar de tal manera, que abusant de la paciència y bonhomia d'en Ricard, enviava sempre al seu Regne gent disposada a riures i a atropella els drets dels pacífics ciutadants. Però no's hi va sortir bé la treta, car un dia siguéren

foragitats, ab les costelles macades, anant a queixarse al seu Rei de la llissó rebuda.

Això va servirli a n'en Florentí per sublevar la sanc dels dosmoralirats vassalls, que armats fins a les dents, encar que ab les armes del any de la picó, varen emprendre la marxa, per blauejar y apoderar-se del petit Regne d'en Ricard. Aquest no dormia a l'ombra, i si be pacífich de natural, tenia els soldats ben armats i units, disposats a no deixar entrar a cap foraster a ferse amo de la seva terra.

Y quan els soldats imprudents d'en Florentí se presentaren davant de les muralles, superbys y vanitosos, imposant la rendició, foren contestats d'aital manera, que sols varen restar vius per contarro, al propi Rei Florentí i tres o quatre seguidors.

Indignats per l'atrevidament dels invassors, els soldats del Rei Ricard invadiren el gran Regne d'en Florentí, apoderant-s'hi i proclamant-ne Rei a n'en Ricard. Y heus qui de la manera com la península Escaroliada va tornar a ser tota d'un sol Rei, cumplint les paraules del vell sobirà de què «el peix petit se menja al gros.»

En quan al Rei Florentí, conten les cròniques que va morir la mateixa nit de la desfeta, d'un eccés de rabbia, rebutant el cap contra les parets; trobant a l'endemà estirat a terra, estripat, ab el cap ple de bonya i la corona, de la que tan mal us n'havia fet, entaxonada a dintre del cervell.

G. LLANO.

Adhesió

No creiem necessari haber de dir que 'ns adherim de cor a la iniciativa dels companys de METRALLA, demandant la llibertat dels seus redactors sobre 'ls qui pesa una condemna ab motiu del número publicat en conmemoració del «Corpus de Sang».

An que no fos mes que per la part que tart ó d'hora pot tocarnos, ja ho fariem, mes ja saben els, que a mes de les mires egoistes, fins a cert punt 'ns lligan ab ells. comunità d'idees i de sentiments.

Si mai per mai necessitan del nostre esforç, estiguán segurs de que no 'ls mancarà.

I are sols ens resta encoratjarlos si es que ho neessiten.

Avant i Visca Catalunya!

Venint de la presó

Mentre caminava Rambla avall, maquinament, el meu pensament restava encara a dintre de la presó, de la que no feia gaire havia sortit. Tenia arrapat a les orelles el burgit aixordador de les centes converses de que havia sigut espectador, mentre cercava la celda ahont veuria el meu amic. Pels meus ulls havien passat reixes y més reixes, endevinant un drama part de dins y un drama part de fora de cada una de elles; esguarts brillant en la penombra dels locutoris, narius aixoplants, aspirant l'aire de llibertat que portaven els visitants. També havia vist alguns presos remognents intranquis, sols, esperant una visita que 'ls aconsolés... Després, havia vist al amic, parlant els dos a grans crits, a fi, d'entendre entre l'soroll aixordador dels altres conversants.

L'amic tancat allí dins, era un apòstol de la Patria, un lluitador, un expandidor dels ideals redemptors.

Ei men amic era un criminal; mereixia la presó. Allí dintre no escriuria, no podia lluitar... mes pensaria? Qui li'n podia privar de pensar? Que's pot encadenar el

pensament? ¡Que'n devia pensar de coses el meu amic!...

Jo veia, tot anant Rambla avall, al lladre, vехi de celda del meu amic, pensant ab el dia que recobraria la llibertat, lligant a dintre del seu cervell tots els caps, per no fallar el cop la segona vegada, repassant totes les coses que l'havien compromés. Quan sortis, ja ben meditat, el cop seria ben segur.

El pres polític, també devia pensar ab la manera com al sorti de la presó, retindria, tallaria les idees avans d'estanparles, y lo que no ho pugués dir, no ho diria, però ho pensaria, car el pensament no pot encadenar-se.

M. Grau

Que devem fer?

L'estat actual de la política catalana es interessant, i mes li fa ta manera d'obrar de certs elements.

Avui, á'n els catalans no s'ens respecta; motejan la nostra benaurada parla, maltractan la nostra aimada bandera i llenzen sobre nostres mares i mullers un sens fi d'insults i groseries.

I nosaltres, que devem fer? Devem fornir insult per insult i ofensa per ofensa? No, això mai, si aixis ho fessim, perderíem el dret de caballers i ens posaríam al nivell d'aquesta gent anti-catalana; nosaltres devem contestar ab paraules dignes, com correspon a tot ciutadà honrat; no ab ofensas y paraules mal sanes, propies de certs subjectes. Devem obrar com fins are, sens ferne cas de les seves bestialitats... i per això sens tracta de cobarts! ¡infelissos!

Ja arribarà jorn que podrém ensenyantar aquesta gent qui som, i lo que som; pro per are, es necessari molta sang freda...

Catalans! no defallim que la victoria serà nostra, serà costosa, emprò serà ben adquirida.

JOSEPH ROVIRA.

Gent forastera lo porten,
colze á colze, ben lligat;
tothom qui'l veu, se pregunta:
¿Pro, perquè l'han agafat?
¿Es, potser, un malfactor?
No, car ningú, s'en separa.
¿Doncs, perquè á la presó'l porten?
¡Perque... s'estima á la Mare!.

M. ALCANTARA GUSART.

Anem sumant

A la bandera

L'escena al senat: les patums, en altres jorns de calma, quietes y ensomniades, avui son despertes i miren desconfiades á son entorn com si tinguesse por d'algú; per fi 's comensan á indignar, perque? doncs perque'n Rusiñol parla de la bandera catalana... Per ells aqueixa bandera no es tal, es un símbol com el de cualsevolga portant se matricular barcos; al cap y al fi no te historia, ó al menys no'n parlan les que ab el nom d'Historia de Espanya corren per aquest mon: no saben res de que un dia la bandera de les quatre barres onejés alta fins a Atenas y Neopatra, no'l coneixen a si en Jaume el

Conqueridor, res saben dels valents que derrotaren les forces unides en crenhade de França y Italia; no han sentit parlar mai d'aquell brau mari que feya «que ni un peix passés per l'aigua, que no portes en son llom l'escut de les quatre barres»; els catalans per ells, no som mes que uns tacanyos y uns jueus, no volen recordar mai que'l Consolat de mar dictes lleys que regian tot el mon....

Ja han passat dies d'això y sempre que ab termes mes o menys durs ho havem comentat entre companys no he sabut trobar altre contesta que aquells versos d'en Matheu:

Ab un tros de ta bandera
tot Espanya s'ha abrigat

**

II

A la llengua

L'escena en una espayosa sala d'un centro en formació; una taula ab un senyor president voltat de dos mes, en un dels quals, ja per son semblant respira la dosis d'educació que rebé de sos pares y completá ab la de l'estat. Un senyor dels que estaven en la sala, s'aixeca a parlar y ho fa en castellà, como simbolo del amor que sentimos los catalanes por la madre patria, sin olvidar por esto á nuestra patria rica, y per aquest estil preté demostrar la necesitat d'un lloc de reunio y esbarjo. Un altre ja de mes edat y mes empedernit, parla de sus mocedades y de demostrar que no somos ni egoistas ni separatistes, y que amamos por encima de toda la sagrada bandera roja qualda, sin la qual nunca hubiera existido la de las provincias catalanas: y per fi no podia mancar qui's sentís català de veres y aixins volgués manifestarho y aquí comensà la gresca. Un ver català ajudat d'uns quants, protestà y el delegat de policia que segurament no podia consentir que se hablase en un dialecto capaz de romper el timpano d'un elefant, amenassà de disoldre la reunio, alegant que como representante del gobernador no podía consentir se hablase en términos inventados para los catalanistas para insultar con espírees escritos á la madre patria.

Y els bons senyors encar no sapigueren plegar com a protesta de que per tractor ab catalans s'enviïn inspectors de 2.º o de 3.º que no'ls entenguin.

Are's grossos, tot son mimos y bones paraules; fins «El Liberal» els ha donat la rahó; pro aquest petit incident no deixa de demostrar el grande amor que per tot lo català senten, perque al cap y al fi, aquests homens humils no fan mes que so que 'ls influeixen en tabernes y cacinets

Y fins a un altre que no's fará pas esperar gaire

JOERI.

Fent Camí

I

A la bandera

El tren, aquesta màquina infernal que la ciència moderna 'ns ha portat per comunicarnos ab tot lo mon, i fer de totes les païsies una patria única, anava galopant, corrent i creuant pobles i més pobles, deixant anar per la immensitat del espai una negre fumera que anava desfentse, fent que no'n quedés rastre d'aquella eina infernal que passava.

A dins lo meu departament de tercera, una multitud restava estàtica i passiva, sense deixar eixir un mot de ses boques closes i barrades.

Al altre costat, se sentia l' taral-leix de

cançons de mil menes, grotesques é inmorals totes elles, qu'eixian dels llavis d'una reunió de joves que duhien en ses butxiques llicència de servir. Reien, i cantaben i beben ab sos jarros, morrejant l'un darrera l'altre, i entonant cada instant ab més entusiasme i plor himnes à una terra morta....

Jo, que 's havia escoltat apenat d'aním, contemplava la belle visual que la mare natura, ab la ajuda de nostres forces, em presentava com encisadore pelícole cinematogràfics, tota la costa catalana. Per un costat, aquelle mar blave, immensa, engendrada ab bastiments de mil menes, i per l'altre, la terra feconda ont exuberant de vida, hi creixen i's desenrotillen los arbres i arbusts i hortes, quin contingent fa de nostre patrie, una terra rica i plena... Allò d'allí devall, la eingleira, masies i més masies, pobles que's donen les mans, fàbriques inmenses qu'extenen per l'espaç une negre fumera, i paigesos ab ses flamants barresines, humejant la terra ab ses suades...

—¡Oh! Catalunya, això es Catalunya! —jo m'deia; ¡Com vulguer que mori, si arreu ixen exuberants senyals de vida latent, secunda!...

—Chico, el catalán de la piedra saca pan. ¡Bebamos à la salud de los catalanest —I aquells pobres, ja mitx foils, creien fer une ofensa à nostre Mare feren una grossa carcajada que dura i's repetides i tres voltes... Més la màquina anava caminant depressa, depressa, fent via, deixant anar aixordadors espinguts que repercutien arreu, resonant per les montanyes carullas de verdor... i ofegant aquelles veus aseblides.

A mida que anavem passant pobles, aquells baladriers quedaven issolats; sos companys, de parla catalana, que convergaven entre ells timidament, se despedien per sempre, sofocats, desitjossos d'estrenyer lo cor ab los de la seva llar, ab la euamorada que havien abandonada un dia entrists, plens de dol al cor, per aquelles tristes paraules de ¡quisap si ja no'n tornaré a veure! Avuy elcor s'els engrandia à mida que s'anavaapropant à ses cases terrooses, de la montanya secunda.

Per fi, quedarem sols en el vagó; en un costat el grup de cridaires en l'altre, i pobre caminant que anava allunyanes i estranyes terres.

Natura esdevenia à cada instant mes trista; el cel era gris, lo verdor exuberant que un' hora avans s'ens mostrava, esdevenia cloròtica.

La sirena xiulà, travessarem un pont llarc, llarc, interminable... i al sortir d'aquell caoticollc, vejérem per primera vegada, doncs ab someres carregades de jarros que anaven a cercar aigües al riu... Allà prop la estació un home ab una guitarra cantant i ballant jotes...

Els qu' un dia avans servien, se sentiren entusiasmats i comencaren a dansar al compass d'aquella guitarra i d'unes castanyoles.

El tren arrenca, i encar no havia donat un pas, que un d'ells enregollat, després de deixar anar una frase que la llei condemna, digné:

...Chicos, ¿no os habéis fijado? Ya estamos en casa. Gritemos bien alto, ¡Viva España...

Erms y més erms s'ensenyorien del espai, ni una casa ni un arbre, ni una fàbrica ni un pagès, ni una barretina, s'oviraren per enllac. ¡Oh! trista solitud d'aquellas terres.

Vareix somriurer al primer instant, més després me vaig sentir ferit...

matent de Catalunya s'han pres pressa a abherir-se a tal campanya tots els que acostuman aguanyar-se la vida vagant o no vagant que no es igual à que pels pobles de la vostra montanya. Y despès d'això sortirà cuansevila diari dient que E Mundo no te simpaties a Catalunya.

Com quo som una miqueta forts de genit el metge y el fiscal ens tenen recomanat que no llegim els periodichs madrilens que segurament aquesta setmana vindran alegres ab motiu de haber sigut prohibit l'ús de l'argot catalan en la constitució d'un centre català que segurament y per lo que's dedueix de semblant arbitriariat deurà anomenar-se «Centro Catalan» per que hase mas fino. Cuant va anunciar-se que'n Querol seria president ja'n va fer caure l'ànima als peus pro això cuant s'han avingut a una imposició semblant ja no'n cab dubte que tot plegat resultara una Querolada (legeixis bunyolada.)

A can nafre diu que ja tornan a ser dos y mitj. Nada, nada, ¡Visca!

M'olvidaba dir que si tot ve bé, 'ls tindrem dos mesos à Cornellà.

En Ruiz Grijalba are s'entreten en molestar à Catalunya y persona que 'n pot estar ben enterada, ns'atsegura que ho fa ab la santa intenció de mortificar à n'algún català, que ab ocasió de les últimes eleccions, va mostrarhi une miquete massa esplèndit i aixins no tornant à véreli la cara no tindrà tant probable que l'hi marquin els cinc dits.

No 'ns va malament el procediment.

¡Pobre «Patria»! «La Patria» s'ha perdut. Fa días que li van darrera sense poguerla aconseguir... sols n'ha quedat com à mostra l'elix l'òrgan, complementari i principal que li permetia passejarse triomfant pel mon. ¡Però, que'n farem d'aquest aparell sino hi ha ahont coloçarlo?

Ploreu, ploreu francesos. qu'heu perdut «La Patria.»

«Eos catalanes siempre los mismos. Ahora han ideado eso, para hacerse la ilusión de que están fuera de España.»

Varem girarnos, veient un guarda urbà que s'assejava gravement i un senyor petit i arrugat, que acabava de parlar contemplansel.

L'altre dia va entrar à la presó un altre company, en nacionalisme. Aviat no s'hi cabrà!

Potser quant no s'hi capiga haurà arribat l'oportunitat de que parlen els nostres diputats pera demanar la derogació de la llei de jurisdicció.

En Maura esta molt entusiasmant perque l'hi deixa fer barcos. Cualsevol dia 'ns deurà repetir els seus discursos sobre la marina.

Fins are, totes les esmenes presentades i apoiades pels diputats solidaris han servit pera aumentar els gastos.

No creiem qu'això formi part del programa del Tivoli.

¡Després els senyors del Foment s'esclamarán si 'ls apujan la contribució.

Sembla qu'ab lo del rogete d'administració local hi hagut avinença.

Nosaltres ens creiem que ja n'hi havia hagut avans.

El dia 28 d'aqueix mes es presentarà una proposició de llei al Conrès firmada per en Milà i Camps, en Rodés, en Bertrán i Musitu, en Girona, Salmerón i altres, demandant que's declarari oficial à Catalunya l'ús de la llengua catalana, que sigan catalans els empleats públics, d'aquella terra, etc., etc.

Diuen que s'aprobarà desseguida.

El coix Rapamoras diu que dirà lo que son jutjici cregui oportú referent a l'intervenció del clericat a l'Estat.

Judi... jutjici..., aviat ha estat dit això... ¿Quan n'ha tingut el senyor protector del Emperador destronat?

El senyor Pidal serà president de l'Academia de la llengua...

!Quants n'hi han allà dalt que poden serne, donchs presisament lo que 'ls hi sobre à tots, es aquesta llengua... un xic llarga.

El Temerario, de Barcelona va a Valencia i de Valencia a Barcelona.

Ja es prou temeritat.

El Mundo es un fandango... i els que hi escriuen uns tontos.

Fem, fem; sá uns cuants días que tan allà dalt com aquí baix ens tenen molta bola. Nosaltres l'únic que podem ferhi es recomarlos al doctor Ferrán.

Y encare gracies.

A Girona

Girona inmortal, noble per essència, poblant tots casals ab nissaga ferma d'aquells catalans que en un jor de guerra, per salvar ton nom, valents se defensem del jou extranger que sois logrà vèncer quant tots han caigut retuts de miseria al peu de tots-murs després de tres setis. Lo frondós Onyá i que gestes remembra! en son fons capdal s'hi deté la pensa contemplant la sanc que brollant encesa las aigües tenyeix i inonda la terra i abona l'esclat d'una altre remesa de nous habitants, que son ses proeses defensà l'honor y nom de sa terra. De bons catalans tenen la llureya, de vers cristians la sanch en ses venes.

M. DE D. PIQUÉ I MOREIRA

RECORDEU-VOS DE LA

NOVES

—El dia 1.º del present tingué lloc l'inauguració del Centre Nacionalista Republicà de l'hermita de Vilassar de Mar.

Els hi remerciem l'invitació que varen tenir a be enviarnos.

—L'Associació Popular Catalanista celebrà el prop-passat dissapar dissapar la festa inaugural parlant oradors del camp nacionalista radical.

—Les Escoles Catalanes del Dte. 1.º comencaren el dia 2 les lliçons nocturnes per obrers a càrrec del Mestre En Joan Barberà.

Les classes d'esperant seran confiades a intel·ligents esperantistes del F. D. C.

—S'estan fent els treballs per la creació de l'Associació Nacionalista Vasc.

El Centre Nacionalista Republicà de la Barceloneta, desitjós de posar en aquest barri la cultura à l'alçans de sos habitants, ha organitzat una comissió d'escoles catalanes, formada per els entusiastes companys Girbés, Espona i Salsolí Verdier que estan ben encoratjats per sembrant tasca.

—Are sembla que va de bo.

En Cànalejas sent com un pes al cor, al remembrar que presidia el Congrés quan s'probà l'úkase-lllei de jurisdicció.

En Moret trova que ben mirat pot esser que s'en fés un xic massa i no s'oposaria à que's derrogues.

En Romanones, creu que no si hi h'via per tant, i confessa que may ha creut del tot en aquell absurde.

—D'en Maura, no cal parlarne: tots sal'eu que votà per disciplina del júri parlamentari de les institucions fonamentals (i 'l dimoni q' e l' entengut) que està resolt a la derogació si ió un dia l'altre, ó sinò, 'l de mes enllà.

—¿Qué falta donchs, pera que l'imperi de la rahó i del dret se restableixin?

No ho savem pas. Mes per si fos que si encapressin gaire, distreguinse, i ho lograrán ab una senzilla comparansa.

Tinguin present tan sols, que la s'íma de totas les benvolencies dels politichs madrilens avants esmentat, s'ha donat fins are i continuará donant per lo successiu: la subsistència del ukase, i le processaments de periodistes de tota mena, entr'ells dos estimats companys nostres.

I que vagin tecant 'ls músics.

—De lo que diguin els politichs madrilens, respecte à son esperit liberal i de justicia, no'n crequin res, y no's tindrán de dur per enganyats.

Son gent per naturalesa refra'taria à tota idea de democracia, i progués. O sinò, recordinse de que en Moret i en Maura són els mateixos que pera desarmar l'irat coratje dels aixecats de Baire (Cuba) no trobaren altre sortida que fer gracia als cubans d'una autonòmia basada en l'actual projecte d'administració local, n'és no sola y pelada, no, aquesta autonòmia, sinò acompañada del Còdich de Justícia Militar, al l' article 7.º inclusiu, interpretabil en el matxí sentit del actual article 3.º de la llei de jurisdicció.

Il' 'ls de Baire tant desagratis, que ni 'ls volguen dar las gracies de son desprendiment, à n' aquell politichs!

—Podem creurer, donchs, que 'ls que tant amor senten per las lleys draconianas, 'ls qui tant poc aiman la llibertat de pensament i d'imprenta, han de rectificarse expontaniament si mateixos, derogant l' ukase que sens necessitat ens regalaren?

May.

Nostres companyes de Escoles

RECORDEU-VOS DE LA

Escola Nacional Catalana

Baixada de Sta. Eularia, 3, pral.

1.ª Ensejança - Comerç

Lliçons d'adorno

COL·LEGI

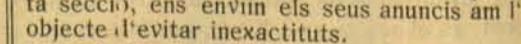
dels Ss. Just i Pastor

Rossic, 4, pral.

1.ª INSENYANÇA - LLENGUES

CLASSES PERA OBRERS

Preguem a n'els Srs. Directors de les Escoles Catalanes que desitjin figurar en aquesta secció, ens enviï els seus anuncis am l'objecte d'evitar inexactitats.

CORRESPONDÈNCIA

F. S. C. - Enviu la seva adresa. - Anirà.

Manel. - Anirà mes endavant.

Bellvè. - No publiquem per sobre d'original. - Anirà la setmana entrant.

Imp. X. Lapeira, Primpeesa, 19 - Barcelona.

Fuetades

Ens consta de bona tinta que bon punt feta la lleugera indicació a n'en Maura pera que suprimis ó regateigés les prerrogatives del So-

Total.. 31'75 »

Segueix oberta la suscripció.